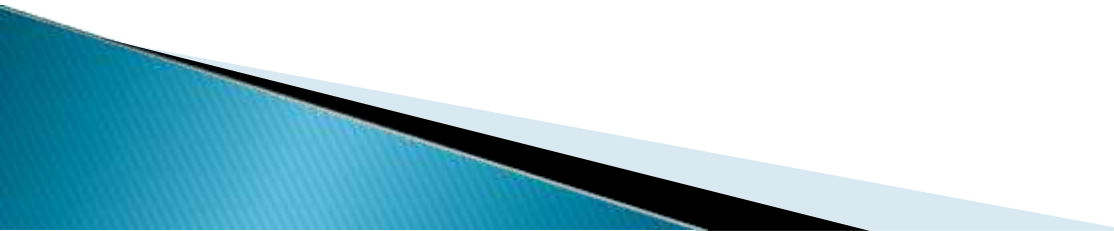

Техногенні небезпеки

*Лектори: доценти кафедри Загальної екології та
БЖД Піскунова Лариса Едуардівна,
Кудрявицька Аліна Миколаївна*

План

1. Класифікація вражаючих чинників
  2. Фізичні чинники
  3. Хімічні чинники
  4. Психофізіологічні чинники
  5. Пасивні та пасивно-активні чинники
-

Класифікація вражаючих факторів

- Чинники життєвого середовища, які призводять до травм, опіків, обмороження.
- Чинники життєвого середовища, які призводять до важких травм, серйозних пошкоджень і, в більшості, до смерті.

*За природою, властивостями,
енергією усі вражаючі чинники*

поділяються:

Фізичні

Хімічні

Біологічні

Психофізіологічні

Пасивно-активні

Пасивні


```
graph LR; A((Фізичні фактори)) --> B[Механічні чинники]; A --> C[Термічні чинники]; A --> D[Електричні чинники]; A --> E[Електромагнітні чинники]; A --> F[Ядерні чинники];
```

Фізичні фактори

Механічні чинники

Термічні чинники

Електричні чинники

Електромагнітні чинники

Ядерні чинники

Механічні чинники

Це чинники, які характеризуються запасом кінетичної чи потенціальної енергії, передача якої організму спричиняє різні травми.

До них відносять механічні коливання, тобто вібрація, шум, інфразвук, ультразвук, гіперзвук

Вібрація

Це механічні коливання, яким піддається будь-яке тіло. Основними параметрами вібрації є: амплітуда зміщення, тобто величина найбільшого відхилення точки, що коливається, від положення рівноваги.

Захист від вібрації

Вібраційне гасіння

спосіб зменшення вібрації шляхом введення в систему додаткових реактивних опорів.

Віброізоляція

зменшення вібрації за допомогою введення в систему пружного зв'язку, що перешкоджає передачі вібрації від джерела коливань до основи та суміжних елементів конструкції.

Людське вухо сприймає звукові хвилі

з інтенсивністю від

• 10^{-2} до 10^2 Вт/м²

частотою від

• 16.....20000 Гц

коливання частотою >
20000Гц

• ультразвук

< 16 Гц

• інфразвук

від 10^9 до 10^{13} Гц

• гіперзвук

Термічні чинники

мають певний запас теплової енергії та аномальну температуру (нагріті та охолоджені об'єкти, вогонь, параметри клімату й мікроклімату та ін.), передаючи її людському організмові, вони викликають термічні опіки різного ступеня.

Яку температуру може видержати наша шкіра?

Електричні фактори

- Це фактори, які характеризуються запасом електричної енергії.
- Електричний струм проходячи через організм людини спричиняє біологічну, теплову, електрохімічну, механічну дію.
- Така різновидність дії електричного струму може призвести до 2 видів ураження: електричні травми та електричні удари.

Електричні
травми
розрізняють:

Електричні
опіки

Електричні
знаки

Металізація
шкіри

Електро
офтальмологія

Механічні
пошкодження

Електромагнітні випромінювання поділяються на 3 діапазони:

Оптичний діапазон

Інфрачервоне випромінювання

(частина електромагнітного випромінювання з довжиною хвилі –
700нм–1000мкм)

Видиме випромінювання

(частина електромагнітного випромінювання з довжиною хвилі –
400нм–700нм)

Ультрафіолетове випромінювання

(частина електромагнітного випромінювання з довжиною хвилі –
400нм–100нм)

Лазерне випромінювання

(частина електромагнітного випромінювання з довжиною хвилі – 0,6–
11 мкм)

Хімічний фактор

- Фактори, які володіють високою хімічною спорідненістю із тканинами організму людини та речовинами довкілля.

Класи
хімічних
речовин

Дуже
небезпечні

Небезпечні

Помірно
небезпечні

Малонебезпе
чні

Класифікація хімічних речовин

За токсичністю

- Нервово-паралітична дія
- Загально-токсична дія
- Подразнююча дія
- Шкірно-навивна дія

За вибірковістю

- Серцеві(ліки, рослинні отрути)
- Нервові(аміак, газ)
- Печінкові(насичені, ненасичені спирти, альдегіди)
- Ниркові(сполуки важких металів)
- Кров`яні(нітрати, нітрити)
- Легенев(оксиди азоту)

Залежно від практичного використання

- Промислові отрути
- Отрутохімікати
- Побутові хімічні речовини
- Біологічні отрути
- Отруйні речовини

За характером дії

- Токсичні
- Наркотичні
- Подразнюючі
- Припікальні
- Задушливі
- Канцерогенні
- Мутагенні

Психофізіологічні фактори

- Фактори, дію яких пов'язують із наявністю біоенергетичних полів, психофізіологічних особливостей

Фізичні перевантаження

- Статичні
- Динамічні

Нервово-психічні перевантаження

- Перевантаження аналізаторів
- Емоційні перевантаження

Види роботи м'язів

статична

динамічна

- робота, за якої м'язи перебувають у тривалому напруженні, але не змінюють своє положення в просторі

- робота, за якої скорочення м'язів чергується з розслабленням; при цьому м'язи переміщуються

Пасивно-активні фактори

- *Фактори, дія яких проявляється за рахунок енергії людини.*

Пасивні фактори

- ▶ *Фактори, які впливають на людину опосередковано(через деградацію властивостей матеріалів, таких як вибухи, застарілі конструкції)*

Дякую за увагу